

ПРОГРАМА

ИЗГРАЖДАНЕ, ПРИСТРОЯВАНЕ, НАДСТРОЯВАНЕ И РЕКОНСТРУКЦИЯ НА ДЕТСКИ ЯСЛИ, ДЕТСКИ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА 2020 - 2022

Настоящата програма е разработена на основание § 20 от Заключителните разпоредби към Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. (ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.)

1. НЕОБХОДИМОСТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата има за цел финансиране на материалната база, която гарантира здравословни и качествени условия за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и е насочена към изграждане на нови, разширение и реконструкция на съществуващи детски ясли, детски градини и училища в Република България.

Изграждането на нови сгради за детски ясли и разширението и реконструкцията на съществуващи ще намалят недостига на свободни места и ще създадат условия за здравословна жизнена среда и нормално физическо и психическо развитие на децата.

Построяването на нови сгради за детски градини и разширението и реконструкцията на съществуващи ще намали недостига на свободни места в тях и ще създадат предпоставки за успешното въвеждане на задължителното предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст. Изпълнението на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2018 - 2020 г. изисква обхващане и задържане на деца в образователната система в задължителна предучилищна възраст.

Нормативната уредба на дейностите в училищното образование предвижда организация на учебния ден на едносменен режим. Това определя необходимостта от приоритетно поетапно изграждане на нови училища и разширяване и реконструкция на съществуващите, в които няма създадени условия за такава организация.

В разработените от общините и директорите на държавни и общински училища планове за създаване на нужните условия за организация на учебния ден на едносменен режим са заложили срокове и е заявена необходимост от изграждането на нови училищни сгради, от реконструкция, надстройкаване и пристрояване на съществуващите.

Период на програмата: 2020 - 2022 г.

Срок за финансиране по програмата 31.12.2022 г.

Проектните предложения се подават през 2020 г., и следва да съдържат етапност на финансиране - стойности по години за периода на програмата и обосновка на всеки етап по години.

Индикативен бюджет на програмата за 2020 г. – до 70 000 000 лв.;

Индикативен бюджет на програмата за 2021 г. – до 70 000 000 лв.;

Индикативен бюджет на програмата за 2022 г. – до 70 000 000 лв.;

Модул 1 - „Детски ясли и детски градини – изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“ - минимум 50% от индикативния бюджет по програмата за съответната година.

Модул 2 - „Държавни и общински училища - изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“ - до 50% от индикативния бюджет по програмата за съответната година.

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

По модул 1

Намаляване на недостига на места в детските ясли и осигуряване на здравословна физическа среда за осъществяване на отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна до тригодишна възраст.

Преодоляване на недостига на места в детските градини, в т. ч. яслените групи, и осигуряване достъп на всички деца до предучилищно образование от 4-годишна възраст с цел да се осигури възможност всички деца да получават предучилищното си образование в общински и държавни образователни институции и в по-голяма близост до местоживеенето им.

По модул 2

Поетапното изграждане на нови сгради за училища и пристрояването, разширяването и реконструкцията на съществуващи цели създаването на пълноценни условия за организация на учебния ден на едноменен режим с цел повишаване качеството на образование в държавните и общинските училища. В общините с най-голям брой училища към настоящия момент е най-

голям относителният дял на образователните институции, в които учебният процес се осъществява на двусменен режим.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- 3.1. Да се намали недостигът на места в детските ясли и изграждане на съвременна здравословна физическа среда за деца до тригодишна възраст.
- 3.2. Да се намали недостигът на места в детските градини, в т. ч. детски градини с яслени групи.
- 3.3. Да се създадат условия за въвеждане на задължително предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст.
- 3.4. Да се увеличи броят на училищата, преминали на едносменен режим на обучение.
- 3.5. Да се създаде поетапно организация на учебния ден на едносменен режим в училищата.
- 3.6. Намаляване на недостига на места в училищата.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

4.1 Модул 1 - „Детски ясли и детски градини – изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“

Модулът ще обхване финансиране на следните видове дейности:

ДЕЙНОСТ I – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нова сграда за детска ясла/детска градина;

ДЕЙНОСТ II – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване, реконструкция на съществуваща сграда на детска ясла/детска градина.

4.2. Модул 2 - „Държавни и общински училища - изграждане на нови сгради за училища, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“.

Модулът ще обхване финансиране на следните видове дейности:

ДЕЙНОСТ I – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нови сгради за училищно образование;

ДЕЙНОСТ II – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи сгради за училищно образование.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

- Общините за общинските детски ясли, детски градини и училища;
- Министерство на отбраната (МО) за държавните детски градини към МО;
- Министерството на културата (МК) и Министерството на младежта и спорта (ММС) за училищата към тях;
- Държавните училища - второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Дейностите по настоящата програма включват:

6.1. Строителство на нови сгради за детски ясли и за предучилищно и училищно образование (детски градини и училища);

6.2. Пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи сгради за детски ясли и за предучилищно и училищно образование (детски градини и училища).

Описание на дейностите:

МОДУЛ 1 - „Детски ясли и детски градини – изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“

Модулът ще обхване финансиране на следните видове дейности:

ДЕЙНОСТ I – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нова сграда за детска ясла/детска градина:

- Изработване и съгласуване с компетентните институции на технически проект по всички части;
- Оценка за съответствието на техническия проект от експертен съвет на одобряващата администрация или комплексен доклад;
- Издаване на разрешение за строеж, обявяването му и влизане в сила;
- Откриване на строителна площадка;
- Извършване на строително-монтажни дейности, авторски надзор и съставяне на актове и протоколи по време на строителството;

- Завършване на строителството, съставяне на констативен акт, с който се удостоверява, че строежът е изпълнен съгласно одобрените инвестиционни проекти и заверената екзекутивна документация;

- Издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежа;

- Изготвяне на технически паспорт и енергиен сертификат.

ДЕЙНОСТ II – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстройка, реконструкция на съществуваща сграда на детска ясла/детска градина:

- Изработване и съгласуване с компетентните институции на технически проект по всички части;

- Оценка за съответствието на техническия проект от експертен съвет на одобряващата администрация или комплексен доклад;

- Издаване на разрешение за строеж, обявяването му и влизане в сила;

- Откриване на строителна площадка;

- Извършване на строително-монтажни дейности, авторски надзор и съставяне на актове и протоколи по време на строителството;

- Завършване на строителството, съставяне на констативен акт, с който се удостоверява, че строежът е изпълнен съгласно одобрените инвестиционни проекти и заверената екзекутивна документация;

- Издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежа;

- Изготвяне на технически паспорт и енергиен сертификат.

МОДУЛ 2 - „Държавни и общински училища - изграждане на нови сгради за училища, както и пристрояване, надстройка и реконструкция на съществуващи“

Модульт ще обхване финансиране на следните видове дейности:

ДЕЙНОСТ I – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нови сгради за училища:

- Изработване и съгласуване с компетентните институции на технически проект по всички части;

- Оценка за съответствието на техническия проект от експертен съвет на одобряващата администрация или комплексен доклад;

- Издаване на разрешение за строеж, обявяването му и влизане в сила;

- Откриване на строителна площадка;

- Извършване на строително-монтажни дейности, авторски надзор и съставяне на актове и протоколи по време на строителството;

- Завършване на строителството, съставяне на констативен акт, с който се удостоверява, че строежът е изпълнен съгласно одобрените инвестиционни проекти и заверената екзекутивна документация;

- Издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежа;

- Изготвяне на технически паспорт и енергиен сертификат.

ДЕЙНОСТ II – проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи училищни сгради:

- Изработване и съгласуване на технически проект по всички части;

- Оценка за съответствието с компетентните институции на техническия проект от експертен съвет на одобряващата администрация или комплексен доклад;

- Издаване на разрешение за строеж, обявяването му и влизане в сила;

- Откриване на строителна площадка;

- Извършване на строително-монтажни дейности, авторски надзор и съставяне на актове и протоколи по време на строителството;

- Завършване на строителството, съставяне на констативен акт, с който се удостоверява, че строежът е изпълнен съгласно одобрените инвестиционни проекти и заверената екзекутивна документация;

- Издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежа;

- Изготвяне на технически паспорт и енергиен сертификат.

Дейностите по Модул 1 и Модул 2 се възлагат от Бенефициентите по програмата.

Съгласуването на техническите инвестиционни проекти с компетентните институции, органите на МОСВ и експлоатационните дружества се извършва от Бенефициентите по програмата в качеството им на Възложители по смисъла на Закона за устройството на територията (ЗУТ).

7. ДОПУСТИМО МАКСИМАЛНО ФИНАНСИРАНЕ

По МОДУЛ 1:

По Модул 1 – Дейност I:

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нови сгради за детски ясли и детски градини - до 4 групи - до 2 000 000 лв. за едно проектно предложение;

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нови сгради за детски ясли и детски градини - с 5 и повече групи до 3 000 000 лв. за едно проектно предложение.

По Модул 1 – Дейност II:

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи детски ясли и детски градини до 2 групи - до 600 000 лв. за едно проектно предложение;

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи детски ясли и детски градини с 3 и повече групи до 800 000 лв. за едно проектно предложение.

По МОДУЛ 2:

По Модул 2 – Дейност I:

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нови сгради за училища – до 5 000 000 лв. за едно проектно предложение.

По Модул 2 – Дейност II:

- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи училищни сгради – до 2 000 000 лв. за едно проектно предложение.

7.1. По програмата се допуска представяне на проектни предложения с по-висока стойност от посочените по-горе, като средствата, надвишаващи максимално допустимите по отделните модули, се осигуряват като съфинансиране от страна на бенефициента.

7.2. По програмата се допуска финансиране на обзавеждане и оборудване на сградите на детските ясли, детските градини и училищата, както и на дворните им пространства в рамките на максимално допустимото финансиране.

7.3. Необходимите средства за изпълнение на програмата за периода 2020 - 2022 г. се осигуряват от централния бюджет.

Средствата за одобрените за финансиране проектни предложения за програмата се предоставят на бенефициентите чрез промяна на бюджетните взаимоотношения на съответния

първостепенен разпоредител с бюджет с централния бюджет с акт на Министерски съвет по предложение на министъра на образованието и науката.

7.4. На етап разгледани всички постъпили проектни предложения, Комисията по т. 9 от програмата представя на министъра на образованието и науката мотивирано предложение за класиране и за преразпределяне на средства между модулите, при установен остатък. В случай на остатък на средства по някой от модулите, министърът на образованието и науката може да извършва компенсирани промени между отделните модули при запазване на целите и обхвата на програмата.

Когато предвидената промяна между модулите предполага и промяна на одобрени вече дейности и конкретни размери на средствата за отделните бенефициенти по програмата, се приема друг нормативен акт за изменение и допълнение на този по т. 7.3.

8. КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ И КЛАСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Модул 1 - „Детски ясли и детски градини – изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“ - прилагат се следните критерии:

1. Критерий за допустимост – наличие на недостиг над 20 бр. места в населеното място/района (за райони с над 10 000 жители);

2. Критерии за класиране

2.1. Приоритетно се финансират проектните предложения за изграждане на детски градини от населени места, в които няма детска градина или има недостиг с над 40 бр. места. Тези предложения се отделят в отделен списък, като се класират по по-голям брой недостиг на места в населеното място.

2.2. Приоритетно се класират предложения с налична проектна или строителна готовност;

Модул 2 – „Държавни и общински училища - изграждане на нови сгради на училища, както и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи“:

1. Критерий за допустимост – наличие на недостиг над 50 бр. места в населеното място/района (за райони с над 10 000 жители);

2. Критерии за класиране

2.1. Приоритетно ще се класират предложения с налична проектна или строителна готовност за проектните предложения за училищата (без професионалните гимназии);

2.2. Наличие на най-остър недостиг на места (невъзможност за провеждане на нормален учебен процес дори при осъществяване на двусменен режим на обучение);

2.3. Приоритетно се финансират проектните предложения за професионални гимназии съгласно посочените по-долу професионални направления. Тези предложения се включват в отделен списък, като се класират по по-голям брой недостиг на места в професионалната гимназия, както и с налична проектна или строителна готовност.

Група на приоритетност	Професионално направление
1 група	Компютърни науки; Приложна информатика
2 група	Машиностроене, металообработване и металургия; Електротехника и енергетика; Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника
3 група	Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг; Пътувания, туризъм и свободно време
4 група	Строителство; Архитектура, урбанизъм и геодезия

9. ПРОЦЕДУРА - ПОДАВАНЕ, РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

В 35 (тридесет и пет) дневен срок от публикуването на програмата и формуляри **Ф1** и **Ф2** за кандидатстване на електронната страница на МОН за 2020 г. и от публикуването на формулярите за кандидатстване за периода 2020-2022 година бенефициентите подават своите проектни предложения в МОН съгласно формуляри **Ф1** и **Ф2**, които са приложение към програмата.

В 45 (четиридесет и пет) дневен срок от изтичане на срока за подаване на проектните предложения от бенефициентите, комисия, назначена от министъра на образованието и науката, ги разглежда и класира в съответствие с критериите, определени в програмата. Предложенията следва да съдържат единствено дейности, които не са били финансирани със средства от

трансфери от държавния бюджет и сметки за средства от ЕС, за което Комисията извършва проверка.

Проектните предложения по Модул 1 трябва да съдържат оценка на потребностите за отглеждане, възпитание, социализация и обучение в общината след анализ на мрежата от детски ясли и детски градини.

Проектните предложения по Модул 2 трябва да съдържат оценка на образователните потребности в общината след анализ на училищната мрежа.

Комисията изготвя протокол и го представя на министъра на образованието и науката за одобрение на проектните предложения по Модул 1 и Модул 2.

В 5 (пет) дневен срок след одобрението МОН публикува на електронната си страница списък с одобрените проектни предложения по Модул 1 и Модул 2 за периода на програмата.

Всички проектни предложения трябва да съответстват на изискванията на Закона за устройството на територията и всички подзаконови актове към него, Закона за предучилищното и училищното образование и всички подзаконови актове към него, Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование, Наредба № РД-02-20-3 от 21.12.2015 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата, Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование, Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания (ДВ, бр. 54 от 2009 г.) и Наредбата за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие (ако е в сила към датата на подаване на проектното предложение), Закона за здравето, Наредбата по чл. 34, ал. 2, във връзка с § 1, т. 9, буква о от допълнителните разпоредби на Закона за здравето (Наредба № 3 от 05.02.2007 г. за здравните изисквания към детските градини) и Наредбата по чл. 118, ал. 4 и чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 9, буква о от допълнителните разпоредби на Закона за здравето (Наредба № 26 от 18.11.2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях).

Постъпили проектни предложения, които не съдържат обосновка на бюджета, няма да бъдат класирани за финансиране по програмата.

По Модул 1 и Модул 2 отделните бенефициенти – общините, министерството на младежта и спорта, министерството на културата и министерството на отбраната, могат да

подават до три проектни предложения за Дейност I и три проектни предложения за Дейност II за периода на програмата. Държавните училища - второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката, подават по едно проектно предложение за Дейност I и едно проектно предложение за Дейност II.

10. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

10.1. Общо минимум 90 детски ясли и образователни институции, финансирани по програмата, в това число:

10.1.1. Минимум 60 детски ясли и детски градини с разкрити нови места за деца, финансирани по програмата;

10.1.2. Минимум 30 училища, преминали на едносменен режим на обучение, финансирани по програмата, както и с намален недостиг на места.

11. МОНИТОРИНГ

Мониторингът се осъществява чрез проверки по документи и на място, анализи, междинни и финални отчети и доклади, основани на пряката и обратната връзка между участниците, имащи отношение по изпълнението на програмата.

12. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ

Междинно отчитане на дейностите от бенефициентите по конкретно финансирано проектно предложение по програмата се извършва ежегодно (до 30 ноември на текущата година на изпълнение) под формата на писмени доклади от бенефициентите до министъра на образованието и науката с приложен доказателствен материал за напредъка на изпълнението и документи, доказващи извършените плащания.

Дейностите по програмата се считат за изпълнени от бенефициентите при представяне на Удостоверение за въвеждане в експлоатация или Разрешение за ползване, както и извършени окончателни плащания към изпълнителите.

Краен срок за изпълнение на всички дейности по Модул 1 и Модул 2 е 31.12.2023 г.

При неизпълнение на одобрените дейности в сроковете по програмата бенефициентите се задължават да възстановят чрез първостепенните разпоредители с бюджет отпуснатите средства за неизпълнените дейности в централния бюджет.